

komme til af hvad de ikke kunde levere in natura at frigjøre sig ved en Kjendelse i Penge. Dernæst have af de øvrige 34-19 erklæret sig for det nævnte Udkast og for Hartkornet med enkelte Forandringer, som deels gik ud paa, at Delingen skulde skee, istedetfor efter 4 Edr., efter 2 Edr. Hartkorn, og deels gik i andre Retninger. Af de 15, der ere tilbage, have 9 fraraadet det Udkast, der sendtes omkring til Amtene, og ønsket, at Tilstanden væsentlig bliver som den er; 4 kunde ikke billige Udkastet, men ønskede dog, at Forstanderskaberne kom til at forsætte Regulativer, og Amtsraaderne approberede dem, 2 vare mod alt Hartkorn, altsaa ogsaa mod det Bestaaende. Det er, mener jeg, Udtalelser, man kan være berettiget til at kalde en temmelig almindelig Folkemening; og det er til disse Erklæringer, jeg har sigtet, naar jeg i Betænkningen har sagt, at jeg troede, at mit Forslag var i Samklang med den almindelige Folkemening. Jeg har saaledes nu meddeelt det høitærede Thing, saavel i Betænkningen som mundtligt, de Grunde, der have ledet mig til at indtage den Stilling, jeg har indtaget i Udvalget, og jeg ønsker naturligtvis gjerne, at min Mening kunde finde Forsamlingens Bifald, og jeg vil hermed overlade Sagen til Forsamlingens velvillige Afgjørelse.

Rüttichau: Naar jeg igaar omtalte, at jeg ikke kjendte Autoriteternes Mening omkring i Landet i Anledning af Lovforslaget, saa var det det nye Lovforslag, som er fremkommet fra det ærede Udvalg, som jeg dermed sigtede til, men ikke det ældre Forslag, som var fremkommet fra Regjeringen, af hvis Motiver jeg ogsaa har seet, at Amtsraadernes Erklæringer ere blevne indhentede. Jeg er forresten ogsaa af den Mening, som blev ytret fra flere Sider igaar, at det ikke maa anses for nogen Nødvendighed i enhver Sag at skulle kjende disse Autoriteters Formening om en eller anden Gjenstand, forinden Thingene toge Bestemmelse derom; men jeg troer, at det nærværende Lovforslag er af en saa eiendommelig Natur, at en Undtagelse i denne Henseende sikkert bør finde Sted; thi det maa, synes mig, være klart for Alle, at der navnlig i

Jylland gives Egne som Hederne og Sandklitterne, hvor der findes saa ganske særegne Forhold Sted, at man let kunde komme til her at vedtage Bestemmelser, som ikke kunne være anvendelige der, naar der ikke her i Thinget ere Medlemmer tilstede, som ere nøt bekendte med saadanne Forhold. Hvad Sagen selv angaaer, saa maa jeg være af den Mening, at det vilde føre til Uligheder — for ikke at sige: Noget, der var nærved at være uretsfærdigt — naar man ganske vilde forlade Hartkornet som Basis for Fordelingsmaaden. Jeg erkjender ganske vist, at der gives overordentlige Tilfælde ved Sneefasningen, hvor man ikke kan fordele efter Hartkorn, men skal og maa tage Arbejderne, hvor de findes; men det udelukker ikke, at man saa at sige til dagligt Brug kan gaae frem efter en anden Maalestof, og det er derved, jeg troer, det vilde være det Hensigtsmæssigste at tage Hensyn saavel til Hartkornet som til Arbeidskraften og Afsuranceværdien paa de Glendomme, hvor der udøves en eller anden Bedrift. Naar man lægger disse Factorer sammen og overlader til Sogneforstanderskaberne at udarbejde Regulativerne, saa troer jeg, man vil naae det, der er det Fornuftige i denne Sag. Jeg er forresten enig i det Meste af hvad der indeholdes i Majoritetens Betænkning; men jeg maa dog derved bemærke, at jeg troer, at det er uøstelig, om man ganske kunde undgaae de Undtagelser, som der ere opsøgte, og jeg troer heller ikke, at det er nødvendigt at opregne dem, men det er Noget, som vil finde sig af sig selv; thi naar man først begynder at nævne Undtagelser, vil man komme ind i en saadan Række, at man tilstodt ikke veed, hvor man skal blive staaende. Der er allerede fremhævet af et æret Medlem (Madvig), at Doctorerne skulle være fritagne. Jeg vil nævne et Par andre Exempler; Brandfolkene i en By og Storfteensseierne, og saaledes kan man vistnok komme til mange Exempler, som kunne blive ganske besynderlige, naar man paa denne Maade vil gaae i Detail. Derfor vil det vist være rigtigst at lade disse Undtagelser falde bort. Min ærede Sidemand (M. P. Bruun), hvis Foredrag i denne Sag jeg ganske kan slutte mig til, har gjort opmærksom paa de